

Utlåtande 2013:18 RVI (Dnr 432-3203/2007)

**Av- och slutrapportering av klimatinvesteringsprogram,
Klimp 2008 samt sammanfattning av de fyra klimatinvesteringsprogrammen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Av- och slutrapportering av klimatinvesteringsprogram 2008, dnr 432-3203/2007 samt sammanfattning av de fyra klimatinvesteringsprogrammen godkänns.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Sedan år 2003 har Naturvårdsverket sammanlagt beviljat 1,8 miljarder kronor i bidrag till 126 klimatinvesteringsprogram och 23 fristående åtgärder i kommuner, landsting och företag runt om i Sverige. Programmen omfattar ursprungligen drygt 900 åtgärder och en investeringsvolym på 8 miljarder kronor. Genomförandet av programmen har pågått till och med år 2012.

Stockholms stad har fem gånger sökt bidrag från Naturvårdsverket och fått beslut för fyra program sedan år 2004. Detta är det fjärde och sista programmet som slutredovisas och slutreglerats av Naturvårdsverket.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Detta är den sista redovisningen av stadens deltagande i klimatinvesteringsprogrammen.

Stadsledningskontoret konstaterar att alla klimatinvesteringsprogram har haft betydelse som underlag för politiska beslut och långsiktiga mål och har fyllt en viktig funktion för att nå målen inom Stockholms stads miljöprogram. Åtgärderna har gynnat och utvecklat stadens möjligheter till nya innovativa smarta lösningar som både gagnar staden och är ekonomiskt lönsamma och generellt sett kommer deras effekt att bestå långsiktigt.

Bilagor

1. Slutrapport Stockholms stads klimatinvesteringsprogram 2008-2012
2. Naturvårdsverkets beslut om slutreglering 2012-09-19

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Det krävs krafttag för att få ny fart på landets klimatpolitik, en omstart efter flera års viloläge. Därför krävs satsningar och styrmedel inom en rad områden. Den nuvarande moderatledda regeringen avskaffade det statliga klimatinvesteringsprogrammet, KLIMP, och ersatte det delvis med Delegationen för hållbara städer, som gav stöd inom ett snävare område. Delegationens verksamhet är nu avslutad. Detta har lett till en onödig ryckighet i politiken. En klimatomställning av vårt samhälle kräver ett systematiskt, målinriktat och kontinuerligt arbete under lång tid.

Miljöpartiet föreslår ett stöd för klimatinvesteringar i kommuner och regioner (Klokt-stöd) enligt samma modell som finns i Norge. Modellen baseras på kommunernas egna klimat- och energiplaner och inledningsvis får kommunen föreslå en åtgärdslista. För varje åtgärd som kommunen föreslår beräknas en klimateffekt. Kommunen går därefter in i en förhandling med staten om pris för åtgärderna och hela program av åtgärder. På detta sätt blir det ett tydligt system utan resurskrävande ansökningsförfaranden.

Vi anser att Stockholm ska vara en förebild när det gäller energieffektivisering och användning av förnybar energi. Det finns goda möjligheter för Stockholms stad och alla stockholmare att ta ett stort klimatansvar. Vårt mål är att utsläppen ska sänkas till 2,0 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år till 2018.

Dessutom bör ett delmål, innebärande att stockholmarnas koldioxidutsläpp från konsumtion och resor utanför staden ska minska, införas. Stockholmarnas livsstil leder till utsläpp i alla världsdelar genom produktion i andra länder av varor vi konsumerar samt långväga flygresor.

För att uppnå dessa mål krävs många framtidsinriktade beslut. Biltrafiken måste minska och fler resor göras med kollektivtrafik. Nya fordon ska vara energieffektiva

och drivas med förnybara bränslen. Motorvägen Förbifart Stockholm är ett hopplöst omodernt projekt som bygger i Stockholm i ett bilberoende, ökar biltrafiken och klimatutsläppen. Därför måste Förbifart Stockholm stoppas och det ska inte planeras för någon Österled. Utfasningen av kolanvändningen i Värtan måste påskyndas så att baslasten är fossilfri senast 2016. Idag kommer en del av fjärrvärmens i Stockholm från koleldning som ger höga koldioxidutsläpp. Stadens fjärrvärme levereras av Fortum, där Stockholm är delägare.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Av- och slutrapportering av klimatinvesteringsprogram 2008, dnr 432-3203/2007 samt sammanfattning av de fyra klimatinvesteringsprogrammen godkänns.

Stockholm den 23 januari 2013

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Per Ankersjö

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Stockholms stad har fem gånger sökt bidrag från Naturvårdsverket och fått beslut för fyra program sedan år 2004. Detta är det fjärde och sista programmet som slutredovisas och slutreglerats av Naturvårdsverket.

I oktober år 2007 lämnade Stockholms stad in ansökan till Naturvårdsverket om bidrag för klimatinvesteringsprogram 2008-2012. Sammantaget söktes medel för 16 åtgärder inom områdena energieffektivisering, produktion och distribution av biogas samt en informationsåtgärd. Åtgärderna ingick också i stadens dåvarande miljöprogram.

Den 14 maj 2008 beviljades Stockholms stad 29 620 681 kr för åtta åtgärder inklusive uppföljning och administration av programmet. Den totala investeringen beräknades till 175 436 064 kr spritt över fyra år fördelat på två av stadens bolag, två privata företag samt en förvaltning.

Den 19 september 2012 beslöt och slutreglerade Naturvårdsverket stadens sista Klimp-program. Vid inlämnande av slutrapport begärde staden summan 22 883 681 kr av Naturvårdsverket och den 19 september fastställdes bidragsandelen för hela programmet till 21 255 605 kr.

Den totala investeringen under perioden har uppgått till 157 137 104 kr inklusive administration. Två åtgärder har under perioden avbrutits, 10D (9) Minskade metanutsläpp vid Henriksdals reningsverk och Sicklaanläggningen och 12D (11) Lysering av avloppsslam för ökad biogasproduktion inte genomfördes.

Varje enskild åtgärd ansvarar för sina resultat samt hur de har utvärderat dem. Tre åtgärder har utmärkt sig särskilt och varit extra intressanta att följa och har haft en pådrivande roll:

- Åtgärd 14D (13) Produktion av fordonsgas vid Himmerfjärdsverket, SY-VAB
- Åtgärd 15D (14) Biogastankning för sophämningsbilar vid Högdalen, AGA GAS AB
- Informationsåtgärd I1 D Showroom för klimatriktiga val i Kulturhuset (Ekoteket), Kulturförvaltningen

Alla Klimp-program har haft betydelse som underlag för politiska beslut och långsiktiga mål och har fyllt en viktig funktion för att nå målen inom Stockholms stads miljöprogram. Stadsledningskontoret anser att åtgärderna gynnar och utvecklar stadens möjligheter till nya innovativa smarta lösningar som

både gagnar staden och är ekonomiskt lönsamt. Generellt sett kommer åtgärdernas effekt att bestå långsiktigt.

I och med denna redovisning avslutas stadens allra sista Klimp-program.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 30 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Sedan 2003 har Naturvårdsverket sammanlagt beviljat 1,8 miljarder kronor i bidrag till 126 klimatinvesteringsprogram och 23 fristående åtgärder i kommuner, landsting och företag runt om i Sverige. Programmen omfattar ursprungligen drygt 900 åtgärder och en investeringsvolym på 8 miljarder kronor. Genomförandet av programmen pågår till och med 2012.

Stockholm stad har fem gånger sökt bidrag från Naturvårdsverket och fått beslut för fyra program sedan 2004. Detta är det fjärde och sista programmet som slutredovisas och slutreglerats av Naturvårdsverket.

Ansökan

Ansökan har beretts av stadsledningskontoret utifrån åtgärdsförslag inlämnade av stadens bolag och delägda bolag, förvaltningar samt från det privata näringslivet. I samarbete med en projektgrupp bestående av sju personer från stadsledningskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret samt extern konsult har åtgärdsförslagen bedömts och i viss mån bearbetats och kompletterats.

Förvaltningarna och bolagen har internt arbetat fram förslag till insatser som ansågs försvarbara både ekonomisk och klimatmässigt. Genom att vara med i Stockholms stads ansökan gavs både förvaltningar, bolag och företag möjlighet att bidra till att nå stadens klimatmål.

Samråd med ansvarig tjänsteman på Länsstyrelsen i Stockholms län, enligt reglerna för klimatinvesteringsprogrammet, ägde rum i augusti 2007. Ett samråd har även skett med Stockholms läns landsting september 2007.

I oktober 2007 lämnade Stockholms stad in ansökan till Naturvårdsverket om bidrag för klimatinvesteringsprogram 2008-2012. Åtgärderna ingick även i stadens dåvarande miljöprogram.

Sammantaget söktes medel för 16 åtgärder inom områdena energieffektivisering, produktion och distribution av biogas samt en informationsåtgärd. I tabellen nedan redovisas en sammanfattande bild över investeringsutgiften och sökta bidrag. Åtgärderna skulle sammantaget leda till utsläppsminskningar på 61 488 ton koldioxid samt minskar energibehovet med 5 591 GWh och den sammanlagda utgiften var 430,6 mnkr och det sökta bidraget var 116,3 mnkr.

N r	Åtgärdsnamn	Åtgärdsägare	Investeringskostnad (kr)	Sökt bidrag (kr)
Informationsåtgärd				
I 1	Showroom för klimat-riktiga val i Kulturhuset	Kulturförvaltningen	7 000 000	3 500 000
Fysiska investeringar				
1	Värmeåtervinning i Medborgarplatsens garage	Stockholm Parkering AB	3 200 000	960 000
2	Energibesparande armaturutbyte i garage	Stockholm Parkering AB	4 800 000	1 440 000
3	Demonstration av energiåtervinning i sopsugsanläggning	Exploateringskontoret	1 700 000	670 000
4	Fjärrvärmeutbyggnad till del av Gamla Stan	AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad	37 550 000	1 423 145
5	Fjärrvärmeanslutning av SISAB:s skolor	AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad	32 100 000	1 853 454
6	Fjärrvärmeutbyggnad av småhus i svårtillgänglig terräng	AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad	39 900 000	4 369 050
7	Flerbostadshus som sund lågenergi-byggnad i Stockholm	AB Svenska Bostäder	8 000 000	4 000 000
8	Investerings- och implementeringsstöd till energieffektiva hus	Miljöförvaltningen och exploateringskontoret	30 000 000	12 000 000
9	Minskade metanutsläpp vid Henriksdals reningsverk och Sicklaanläggningen	Stockholm Vatten AB	17 040 000	5 112 000
10	Ökad biogasproduktion genom ökad mottagningskapacitet av organiska material	Stockholm Vatten AB	17 300 000	5 190 000
11	Lysering av avloppsslam för ökad biogas-	Stockholm Vatten AB	3 250 000	1 625 000

	produktion			
12	Rörnät för biogas till fordon i Stockholm	AB Fortum värme samägt med Stockholms stad	143 000 000	42 900 000
13	Produktion av fordonsgas vid Himmerfjärdsverket	Scandinavian Biogas Fuels AB	26 000 000	7 800 000
14	Biogastankning för sophämningsbilar vid Högdalen	AGA Gas AB	11 800 000	3 540 000
15	Elanslutning av fartyg i hamn	Koncernen Stockholm Hamnar	48 000 000	20 000 000
SUMMA			430 640 000	116 382 649

Den 14 maj 2008 beviljades Stockholms stad 29 620 681 kr för åtta åtgärder inklusive uppföljning och administration av programmet. Den totala investeringen beräknades vid tillfället för beviljning av bidrag till 175 436 064 kr spritt över fyra år fördelat på två bolag, två företag samt en förvaltning.

Nedan redovisas beviljade åtta åtgärderna inklusive beräknad investeringskostnad och beviljat bidrag:

Nr	Åtgärdsnamn	Åtgärdsägare	Investeringskostnad (kr)	Beviljat bidrag (kr)
I1 D	Showroom för klimatrikta val i Kulturhuset	Kulturförvaltningen, Kulturhuset	7 000 000	3 500 000
5D (4)	Fjärrvärmeutbyggnad till del av Gamla Stan	Fortum Värme samägt med Stockholms stad	37 550 000	1 423 145
6D (5)	Fjärrvärmeanslutning av SISAB:s skolor	Fortum Värme samägt med Stockholms stad	32 100 000	1 853 454
7D (6)	Fjärrvärmeutbyggnad av småhus i svårtillgänglig terräng	Fortum Värme samägt med Stockholms stad	39 900 000	4 369 050
10 D	Minskade metanutsläpp vid Henriks-	Stockholm Vatten AB	17 040 000	5 112 000

(9)	dals reningsverk och Sickla anläggningen			
12 D (1 1)	Lysering av avloppsslam för ökad biogasproduktion	Stockholm Vatten AB	3 250 000	1 625 000
14 D (1 3)	Produktion av fordonsgas vid Himmerfjärdsverket	SYVAB	26 000 000	7 800 000
15 D (1 4)	Biogastankning för sophämningsbilar vid Högdalen	AGA GAS AB	11 800 000	3 540 000
	Administration	Stadsledningskontoret	796 064	398 032
Summa			175 436 064	29620 681

Parentesen kring siffran anger Naturvårdverkets numrering.

Genomförande och resultat

Till och med september 2012 har 102 klimatinvesteringsprogram och 21 guldklimpar slutrapporterats till Naturvårdsverket och de slutliga bidragen har fastställts. Den sammanlagda fastställda bidragssumman uppgår hittills till cirka 1,04 miljarder kronor nationellt.

Den totala investeringen för detta program har uppgått till 157 137 104 kr inklusive administration. Differensen beror framför allt på att två åtgärder under perioden inte genomfördes, 10D (9) *Minskade metautsläpp vid Henriksdals reningsverk och Sicklaanläggningen* och 12D (11) *Lysering av avloppsslam för ökad biogasproduktion*.

Varje enskild åtgärd ansvarar för sina resultat samt hur de har utvärderat dem. Tre åtgärder har utmärkt sig särskilt och varit extra intressanta att följa och har haft en pådrivande roll:

Åtgärd 14D (13) Produktion av fordonsgas vid Himmerfjärdsverket, SYVAB.

Produktion av biogas för tillverkning av fordonsgas är på stark frammarsch över hela landet. Många reningsverk planerar för mottagande av externt organiskt material och för byggnation av uppgraderings anläggningar. Detta gör att åtgärden kommer att upprepas på ett flertal reningsverk i landet.

En anledning till att åtgärden lyckats väl är att man hade överkapacitet i sin röttningsanläggning. En annan anledning är det avtal som tecknades med gasleverantören i vilket denne åtog sig att bygga ut infrastrukturen i närområdet genom etablering av tankstationer för fordonsgas. Detta har gynnat efterfrågan och nyttjandet av fordonsgas i närområdet.

För framtida anläggningar är det viktigt, att redan innan byggnation, kartlägga var, hur mycket och vilka organiska material som finns tillgängliga i närområdet. Genom att kartlägga mängden material, dess energiinnehåll samt vilka transportsträckor som kommer att bli aktuella för att få de olika materialerna till anläggningen kan man tidigt få en bild över anläggningens hållbarhet ur miljösynpunkt.

Åtgärd 15D (14) Biogastankning för sophämningsbilar vid Högdalen, AGA GAS AB

Syftet har varit att bygga upp en effektiv och snabb tankstation för fordonsgas de sop- och distributionsbilar som dagligen fyller större volymer fordonsgas. Bidraget har fungerat som del i investeringen av tankstation vilket varit en mycket viktig kugge i åtgärden för att få det slutfört. Åtgärdens hårdvara omfattar bl.a. kompressorer, dispenserar, lager, markförberedelser m.m.

Den direkta miljöeffekten är att minst 70 st sopbilar som tidigare tankade diesel (motsvarande ca 1 500 000 liter) nu enklare kan tanka fordonsgas i Högdalen i direkt anslutning till den lossningsstation vilken alla trafikerar dagligen.

Ytterligare 30–40 sopbilar (vilka kör för andra kommuner) som också trafikerar Högdalen har möjlighet att byta till biogasdrift. Detta ger (med en gasblandning av 60 % biogas och 40 % naturgas) en minskning i CO₂-utsläpp på ca 3 426 ton per år, samt minskad mängd partiklar och NO_x.

Högdalen är ett industriområde vilket många distributionsbilar dagligen trafikerar. Även detta uppskattas kunna minska CO₂ utsläppen med 2 500 ton CO₂ per år. En tredje indirekt miljöeffekt är att fler privat- och tjänstefordon kommer att bytas ut till biogasdrift om de publika tankstationerna inte blockeras av sopbilar.

Högdalsmacken är en viktig kugge för att attityden till biogas som drivmedel i Stockholmsområdet ska bli bättre. Vi har i och med Högdalen fått en publik yrkestankstation där många i Stockholmsområdet kan tanka sina fordon snabbt och enkelt. Tankstationen gör även att beställare av transporter vågar på biogasen som ett fungerande alternativbränsle och därigenom enklare kan kräva biogasdrift i upphandlingar. Därmed kommer fler att våga beställa nya biogasbilar vilket ytterligare kommer att minska beroendet av olja.

Informationsåtgärd II D Showroom för klimatriktiga val i Kulturhuset (Ekoteket), Kulturförvaltningen

Kulturhuset är en publikmagnet i Stockholm med omkring 3 miljoner besökare per år. Ungefär 10 000 personer besöker huset varje öppen dag. Det övergripande syftet med åtgärden var att erbjuda en plats där människor, framförallt stockholmare, fick inspiration och kunskap för att kunna göra klimatriktiga val både som privatpersoner och i sin yrkesroll. En sådan plats fanns inte tidigare.

Ekoteket invigdes i september 2009. Lokalen har kunnat ta emot 100 personer och bestått av en liten scen, utställningsytor och en kafédel för 50 gäster. Kaféet har drivits av TeaterBaren som är Svanen-certifierad. Under sommarsäsongen har program- och utställningsverksamheten varit förlagd till Kulturhuset.

Under programperioden, 9 september 2009 till 15 mars 2012, har det genomförts

drygt 200 arrangemang i form av seminarier, visningar, workshops och vernissager.

Som programägare har Stadsledningskontoret sett till att åtgärderna genomförts i enlighet med beviljad ansökan och enligt Naturvårdsverkets regler.

Utsläpp av koldioxid före och efter investering

Nedan följer en sammanställning för stadens beviljade åtgärders totala förändrade mängd koldioxidekvivalenter (ton). För varje åtgärd redovisas två värden, det första värdet är den uppskattning som gjordes i ansökan och det andra värdet det som rapporterats i åtgärdens slutrapport.

		Minskade utsläpp av växthusgaser [ton CO ₂ /år]	
Nr	Åtgärd	Ansökan	Utfall
11 D	Showroom för klimatrik- tiga val i Kulturhuset (Ekoteket)	0	0
5 D	Fjärrvärmeutbyggnad till del av Gamla Stan	- 862,12	- 1 483,85
6 D	Fjärrvärmeanslutning av SISAB:s skolor	-1 264,59	- 1 529,10
7 D	Fjärrvärmeutbyggnad av småhus i svårtillgänglig terräng	-2 662,82	- 1 172,94
1 0 D	AVBRUTEN	-	-
1 2 D	AVBRUTEN	-	-
1 4 D	Produktion av fordons- gas vid Himmerfjärds- verket	-10 320,74	- 10 062,72
1 5 D	Biogastankning för sop- hämtningsbilar vid Hög- dalen	-5 850,00	- 3 426,15

En negativ siffra innebär att utsläppen totalt sett minskat efter projektets genomförande.

Ekonomisk sammanställning

Den 19 september 2012 beslöt och slutreglerade Naturvårdsverket stadens sista Klimp-program. Nedan följer en sammanställning av total investering samt beviljade och godkända kostnader.

Nr	Åtgärdsnamn	Total investering	Beviljat bidrag (kr)	Godkänt bidrag (kr)
II D	Showroom för klimatrikiga val i Kulturhuset	9 423 862	3 500 000	3 500 000
5D	Fjärrvärmeutbyggnad till del av Gamla Stan	21 275 389	1 423 145	851 015
6D	Fjärrvärmeanslutning av SISAB:s skolor	30 039 812	1 853 454	1 802 389
7D	Fjärrvärmeutbyggnad av småhus i svårtillgänglig terräng	49 865 145	4 369 050	3 364 169
10 D	Minskade metanutsläpp vid Henriksdals reningsverk och Sickla anläggningen <i>AVBRUTEN</i>	0	5 112 000	0
12 D	Lysering av avloppsslam för ökad biogasproduktion <i>AVBRUTEN</i>	0	1 625 000	0
14 D	Produktion av fordonsgas vid Himmerfjärdsverket	33 508 121	7 800 000	7 800 000
15 D	Biogastankning för sophämningsbilar vid Högdalen	12 141 000	3 540 000	3 540 000
	Administration	883 775	398 032	398 032
	Summa	157 137 104	29 620 681	21 255 605

Vid inlämnande av slutrapport begärde staden summan 22 883 681 kr av Naturvårdsverket och den 19 september fastställdes bidragsandelen för hela programmet till 21 255 605 kr. Naturvårdsverket justerade åtgärderna 5D *Fjärrvärmeutbyggnad till del av Gamla Stan*, 6D *Fjärrvärmeanslutning av SISAB-skolor* och 7D *Fjärrvärmeanslutning av småhus i svårtillgänglig terräng* som inte helt har genomförts i enlighet med Naturvårdsverkets beslut.

Åtgärderna 5D och 6D redovisade mindre kostnader och justerades därför av den anledningen. Den tredje åtgärden 7D reducerades på grund av ej uppnådda miljömål. *Sammanfattning av resultat för alla fyra programmen*

Staden har genomfört totalt fyra program sedan starten 2004 med en total investering på 744,4 mnkr och fått ett godkänt statligt bidrag på 80,0 mnkr.

Program	Total investering vid slutrapportering	Utfall och begärt bidrag vid slutrapportering	Slutligt godkänt bidrag av Naturvårdsverket
1	405 366 627,00	37 535 130,00	37 316 005,00
2	55 100 379,00	6 654 044,00	6 644 381,00
3	126 816 115,00	34 173 000,00	14 791 682,00

4	157 137 104,00	22 883 681,00	21 255 605,00
Summa	744 420 225,00	101 245 855,00	80 007 673,00

De 23 totalt genomförda och godkända åtgärderna genom åren är fördelade på tre förvaltningar, tre bolag, tre företag samt KTH.

Miljöförvaltningen stod för sex åtgärder, Trafikkontoret för fyra och Kulturförvaltningen (Kulturhuset) för ett. Fortum Värme samägt med Stockholms stad har genomfört sex åtgärder. SISAB och Stockholm Vatten VA AB ett var. De tre företagen är Einar Mattson AB (övergick efter försäljning från AB Svenska Bostäder), SYVAB samt AGA GAS AB. KTH var med och hade en åtgärd Vetenskaplig uppföljning av klimatinvesteringsprogram i det första programmet. Stadsledningskontoret har stått för administration av alla fyra programmen.

Det sammanlagda resultatet av minskade utsläpp av växthusgaser blev:

Program	Minskade utsläpp av växthusgaser [ton CO ₂ /år]	
	Ansökan	Utfall
1	-12 477,00	-24 836,00
2	-7 549,20	-7 839,40
3	-2 200,00	-5 949,00
4	-20 960,27	-17 674,76
SUMMA	-43 186,47	-56 299,16

En negativ siffra innebär att utsläppen minskat

Programmen redovisar att utfallet har blivit bättre totalt sett än vad som sagts i ansökningarna. Utfallet är egentligen högre då det endast har

tagits hänsyn till godkända åtgärder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stadsledningskontorets synpunkter

Genom att minska utsläppen av växthusgaser bidrar åtgärderna i alla Klimp programmen till att nå det svenska klimatmålet, samtidigt som det stärker det lokala klimatarbetet.

Programmet och även de tidigare programmen har haft och har fortfarande en betydelse för den fortsatta utbyggnaden av fjärrvärme och biogasproduktion. Klimp-programmen har även haft betydelse som underlag för politiska beslut och långsiktiga mål och har fyllt en viktig funktion för att nå målen inom Stockholms stads miljöprogram.

Stadsledningskontoret anser att satsningen på fjärrvärmeutbyggnaden har varit en av Stockholms mest framgångsrika strategier för att minska utsläppen samt minska användandet av bland annat olja. Stadens biogasprojekt underlättar bytet av fossila bränslen till förnybara. Stadsledningskontoret anser också att åtgärderna gynnar och utvecklar stadens möjligheter till nya innovativa smarta lösningar som både gagnar staden och är ekonomiskt lönsamt.

Generellt sett kommer åtgärdernas effekt bestå långsiktigt.

I och med denna redovisning avslutas stadens allra sista Klimp-program.